

PAŽINTINIO ŽYGIO „GAMTOS DETEKTYVAI“ PLINKŠIŲ KRAŠTOVAIZDŽIO DRAUSTINYJE PROGRAMA

Vieta: Plinkšių kraštovaizdžio draustinis.

Rekomenduojamas laikas: birželis-liepa.

Atstumas: 3 km

Trukmė: 2-3 val.

Temos: vorų įvairovė miško augmenijoje; kerpės, samanos ir kiti organizmai ant medžių kamienų; žinduolių veiklos pėdsakai.

Rekomenduojama įranga: išmanusis telefonas arba fotoaparatas, entomologiniai tinkleliai, žiūronai, graibštas vandens bestuburiams gaudyti, apsauginės priemonės nuo erkių, vadovas voragyviams pažinti.

Žemėlapis:

Planas:

- Žygis pradedamas prie Plinkšių plažo.
- Žygiuojama miško keliu pietų kryptimi. Pušyne susipažinama su įprastomis tokios buveinės augalais. Nesunku aptikti paprastąją mėlynę, paprastąją pakalnutę, dvilapę medutę, paprastąjį sausmedį, kalninį serbentą ir kt. Taip pat, stebima samana atžalinė gūžtvė, kurios minimalų amžių galima nuspėti pagal tai, keliais aukštais auga samanų lapai.

- Entomologiniu tinkleliu tyrinėjama gyvybė ant miško augmenijos. Mokomasi pažinti įvairias voragyvių grupes. Tinklelį braukiant per aukštą žolę į jį įkrenta daug šokliavorių, krabvorių, storažandžių, kryžiuočių, guolininkų, vikrūnų ir kitų šeimų vorų. Be vorų dažnai sutinkamos kraujasiurbės bei kitos erkės ir šienpjoviai. Visi voragyviai turi keturias poras kojų, tačiau šienpjoviai, erkės ir vorai labai skiriasi savo gyvenimo būdu ir išvaizda.
- Miške bandoma pastebėti kuo daugiau žinduolių veiklos pėdsakų. Eglynuose lengva rasti voverių sugrauztų eglių kankorėžių, miško aikštelėse gausu kurmiarasių, prie upelių dažnai stebimi bebrų nugrauzti medžiai, ant takelių, kelmų, nuvirtusių medžių stiebų būna kiaunių išmatų krūvelės, kuriomis gyvūnai žymisi teritoriją.
- Įžengiama į Plinkšių miško biosferos poligoną. Sustojama prie seniausių miško medžių, tyrinėjamos samanės, grybai ir kiti ant medžių kamienų aptinkami organizmai. Dalyviai varžosi tarpusavyje bandydami surasti medį, ant kurio kamieno augtų didžiausia įvairovė kerpių.
- Miško keliu grįžtama į žygio pradžios vietą. Žygis baigiamas.

Pagal šią programą 2023 metų birželio 14 dieną vykusio „Gamtos detektyvų“ žygio metu dalyviai aptiko, atpažino ir nufotografavo apie 30 organizmų rūšių. Žygiuojant pušynu buvo stebimos įprastos tokios buveinės rūšys, pavyzdžiui samana atžalinė gūžtvė, pakalnutė, pievinis kūpolis, rudasis lapavoris ir kt. Dalyviai nustebo, jog, braukiant per aukštą žolę, į entomologinį tinklelį įkrito labai daug miškinių prūsokų – Lietuvoje natūraliai gyvenančių tarakonų. Mikroskopu buvo stebimi aptikto negyvo gluodeno kūną dengiantys smulkūs žvynai.

Visas „Gamtos detektyvų“ aptiktas rūšis galite stebėti čia:

<https://www.inaturalist.org/projects/plinksiu-krastovaizdzio-draustinis-gd>

Šį biologinės įvairovės sąrašą gali pildyti kiekvienas, apsilankęs Plinkšių kraštovaizdžio draustinyje ir fotografuodamas organizmus bei dalindamasis jų nuotraukomis platformoje *iNaturalist*.

